

Orhan Hocayla Bir Dersin Özeti

HASAN KAYA*

İran ve Türk edebiyatları idealist, Arap edebiyatı realisttir. Fizik boşluğu kabul etmez. Bâkî Kanunî Mersiyesi'ne neden Farsça bir beyitle başlamıştır? El-Hansa Arap edebiyatının en büyük kadın şairidir. Basra'nın hurması meşhurdur. (Bünyamin derse geç kalmıştır, kapı çalar ve açılır) Orhan Hoca: –Niye geldin? (Bünyamin şaşkın gözlerle bize bakar, kem küm der) –Otur bi çay iç (Bünyamin daha da şaşırır). Firdevsî Tus'ta doğdu. Farsçada bütün fiiller iki şekilde biter. Eskiden çeyiz sandıkları serviden yapılmış. Edirne sandığı serviden yapılmış ve meşhurmuş. Bir insanın makamı, parası vs. artıkça tevazusu artmıyorsa o, insan değildir. Çay kadehte dîde-efrûz olmalı / Leb-gez ü leb-rîz ü leb-sûz olmalı. –Yasemin bu hafta kek yapmamış çayın yanına. Ney çalınmaz, üflenir. Metin tesisi, müellifin kaleminden çıkmış şekli yakalama ameliyesidir. Arnavutköy'ün Osmanlı çileği, Alibeyköy'ün mısırı, Bayrampaşa'nın enginarı, Çengelköy'ün bademi, Beykoz'un akbaba cevizi ve paçası meşhurmuş. –İbrahim! Afyon peyniri yedin mi? –Yemedim Hocam. –Yeme o zaman. –Neden Hocam? –Tuzdan daha tuzludur. En güzel tulum peyniri Erzincan'da yapılır. Müslüman'ın üç vasfı vardır: nezafet, feraset, zarafet. Bizde kadın isimleri daha çok Farsçadan, erkek isimleri Arapçadan alınmadır. Fiil başka dilden alınmaz. Bir insanın en mukaddes varlığı annesidir. Her hadiseyi vuku bulduğu şartlara göre

* Yrd. Doç. Dr., Namık Kemal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili Edebiyatı Bölümü, Tekirdağ (hasanka84@hotmail.com).

değerlendirmek gerekir. Türk edebiyatını en çok etkileyen eser Mevla-
na'nın Mesnevi'sidir. Klasik Arap edebiyatı üçe ayrılır. İhlamur ve incir
ağacı kökten filiz verir. Anadolu'daki türküler hüznün doludur. Hitler
Stalin'e göre zemzemle yıkanmış sayılır. –Hocam ayakkabılarınız çok
güzelmış. –İbrahim, dost başa düşman ayağa bakar. Kavalalı, Arnavut-
luk'tadır ama Kavalalı Ali Paşa Arnavut değildir. –Buradaki "ber" ne
anlama gelir Hasan? –Çıkaramadım Hocam. –İpucu vereyim, müsmir
kelimesini düşün, müsmir arazi derler, müsmir arazi ne demek? –Geniş
olabilir mi Hocam? –Sallama!

Evet o gün sallamıştım ama bugün en kalbî duygularıyla yazıyo-
rum. Bir derste bizi Arap ve İran edebiyatlarından Türk edebiyatının
derinliklerine, Farsçadan nazım şekillerine, edebî sanatlardan edebî pek
çok türe, genel kültür bilgilerinden nerede karşınıza çıkacağını o gün
bilemediğimiz pek çok bilgiye daldıran bir derya Orhan Hoca... Bize
kuru kuru ders anlatmadı, hayatı anlattı sanırım. Doğaçlama işledi he-
men bütün derslerini ama öğrencilerine ufuk verdi, vizyon kazandırdı.
Dersini hava kararsa bile bitirmezdi. Ramazan'da derste iftar yapardık.
Birlikte Üsküdar'ı, Fatih'i, Adaları gezdik; piknikler yaptık. Beşiktaş'ta
Yahya Efendi Tekkesine, Üsküdar'da Kanaat Lokantası'na Özbek pilavı
yemeye, Süleymaniye'de kuru fasulye yemeye birlikte gittik. Karadeniz
insanının en hasıdır Orhan Hoca. Hem yüksek lisans hem doktora
kendisinden dersten öte feyz aldığım büyük insana Allah uzun ömürler
versin.